

FÖRDJUPNINGUPPGIFTER

Samhällskunskap 1a1, 1a2 och 1b

För att avsluta momentet och för att läraren ska kunna få ett underlag för bedömning finns flera förslag på uppgifter. Alla uppgifter är utformade utifrån kursplanerna i samhällskunskap 1a1, 1a2 och 1b. Vissa uppgifter kan även användas i samhällskunskap 2.

Skrivuppgift: Där ordet inte är fritt - tematisk fördjupning

Stater kan begränsa människors yttrandefrihet på olika sätt – det gäller både för diktaturer och demokratier. Låt eleverna välja några länder, med olika typer av styrelseskick och jämföra dem med varandra för att analysera hur yttrandefriheten kan begränsas och med vilka metoder.

En bra förberedelse kan vara att genomföra en övning i presentationsteknik. Utgå från [Pecha Kucha-övningen](#) i flyktingtemat, men byt ut till länder där yttrandefriheten är allvarigt begränsad. Övningen ger eleverna snabbt en överblick över några stater.

De kan också läsa *Ditt ord är fritt - om yttrandefrihet* för att hitta lämpliga länder att studera, analysera och jämföra. Låt dem välja minst en diktatur eller auktoritär regim och en demokratisk, men gärna fler.

Resultatet redovisas skriftligt och kan innehålla:

- beskrivning av länderna (statskick, ekonomi, geografi, kultur osv)
- beskrivning av hur begränsningar i yttrandefriheten ser ut i de olika länderna.
- jämförelse
- diskussion kring hur yttrandefriheten kan begränsas av staten, yttrandefrihetens betydelse i samhället och vilken betydelse yttrandefrihet har för samhällets utveckling

Skrivuppgift: Debattartikel om yttrandefrihetens gränser

Om eleverna har genomfört övningen [Debattmatchen](#) kan momentet avslutas med att skriva debattartiklar enskilt. Uppgiften passar för ett ämnesövergripande arbete mellan samhällskunskap och svenska.

Eleven väljer något av nedanstående ämnen och vilken åsikt som ska framföras. Nu är det dock elevens egna åsikt som är viktig. Det är därför bra om de har haft möjlighet att "samla" argument under själva debatten.

Låt eleverna välja mellan samma ämnen som i debatten, men inte samma ståndpunkt som man intog i debattmatchen.

Debattartikeln kan innehålla:

1. En redogörelse för vad mänskliga rättigheter är och vad yttrandefrihet innebär
2. En förklaring över varför frågan är ett "problem" och hur det handlar om mänskliga rättigheter.

FÖRDJUPNINGUPPGIFTER

Samhällskunskap 1a1, 1a2 och 1b

3. Bakgrund, fakta och exempel som stöd för argumentationen
4. Ett bemötande av tänkta motargument
5. Vad det skulle innebära för samhället om eleven får rätt och vad det skulle innebära om den inte får det (konsekvenser).

Avslutning

För att eleverna ska ges möjlighet att värdera andras ståndpunkter kan de skriva en replik på någon klasskamrats debattartikel. Därmed diskuterar de värdera sina egna och andras åsikte och ge förslag på lösningar på samhällsfrågor.

Grupparbete och redovisning: NGO's

Vilken roll spelar de icke-statliga organisationerna och hur ser deras verksamhet ut? Låt eleverna fördjupa sig och därigenom få kunskap om de mänskliga rättigheterna och utveckla förmågan att dra slutsatser kring hur aktörer och strukturer påverkar utvecklingen i ett samhälle. Dela in klassen i grupper och tilldela varje grupp en icke-statlig organisation:

- Amnesty International
- Human Rights Watch
- Civil Rights Defenders
- Reportrar utan gränser
- Röda Korset
- Bris

Eleverna söker och sammanställer information om organisationen och presenterar resultatet muntligt, gärna med olika hjälpmedel. Redovisningen bör innehålla:

- En redogörelse för organisationen bildades, när den grundades och hur den utvecklats genom åren
- Vilka frågor som organisationen driver.
- Exempel på det arbetet som utförs för de mänskliga rättigheterna.
- En analys av och diskussion kring organisationens betydelse.

Avslutning/Sammanfattning

Uppgiften avslutas med en fördjupande diskussion om de icke-statliga organisationernas betydelse.

- Gör de skillnad? På vilket sätt?
- Finns det någon organisation som ni tycker är intressantare än andra? Vilken?
- Stödjer ni någon av de icke-statliga organisationerna? I så fall vilken och varför?
- Finns det något som ni tycker de icke-statliga organisationerna borde göra?